

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

Nr.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS DĖL DUOMENŲ APIE PRANEŠTINUS KRIPTOTURTO NAUDOTOJUS TEIKIMO VALSTYBINEI MOKESČIŲ INSPEKCIJAI TVARKOS APRAŠO PAKEITIMO

Informuojame, kad 2026 m. rugsėjo 24 d. Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko įsakymu Nr. VA-63 (TAR 2026-09-24 Nr. 2026-14322) pakeistas „Duomenų apie praneštinius kriptoturto naudotojus teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai tvarkos aprašas“ (toliau – Aprašas), patvirtintas 2025 m. gruodžio 10 d. Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko įsakymu Nr. VA-119.

DAC8 pakeitimu tikslinami kriptoturto naudotojų apibrėžimai („jau esantis fizinis naudotojas“, „jau esantis naudotojas subjektas“, „praneštinas asmuo“, „praneštinis naudotojas“), kad aiškiau būtų nustatyta, kurie subjektai patenka į taisyklių taikymo sritį. Atitinkamai pakeisti punktai, susiję su santykių su Duomenų teikėju užmezgimo momento apibrėžtimi, Duomenų teikėjų VMI privalomai pateikiamais duomenimis ir patvirtinimų patikimumo reikalavimais. Patikslinta, per kurią konkrečią informacinę sistemą teikiami duomenys. Pakeitimai taip pat apima su 2023 m. spalio 17 d. Tarybos direktyva (ES) 2023/2226, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje, oficialaus vertimo klaidų atitaisymais susijusius keitimus, siekiant užtikrinti teisingą terminų ir nuostatų interpretavimą. Atlikti kiti redakcinio ir techninio pobūdžio pakeitimai.

Atkreiptinas dėmesys, kad, aiškindami ir taikydami Apraše vartojamas sąvokas bei nuostatas, kurios nėra tiesiogiai apibrėžtos ar pakankamai išsamiai paaiškintos nacionaliniuose teisės aktuose, taip pat kai kyla klausimų dėl jų praktinio taikymo, mokesčių mokėtojai ir Duomenų teikėjai turi vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) parengtu Kriptoturto ataskaitų teikimo sistemos (angl. Crypto-Asset Reporting Framework, CARF) dokumentu¹ ir jo oficialiais komentaramis (angl. Commentary to the CARF), kadangi Aprašas ir jame vartojamos sąvokos yra grindžiami būtent CARF standartu ir 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje panaikinantią Direktyvą 77/799 EBB su pakeitimais, padarytais 2023 m. spalio 17 d. Tarybos direktyva (ES) 2023/2226 ir kuria išplečiama informacijos tarp mokesčių administracijų mainų apimtis, įtraukiant kriptoturtą (DAC8).

Primename, kad Aprašas nustato duomenis teikiančių kriptoturto paslaugų teikėjų (toliau – Duomenų teikėjų) kaupiamos informacijos apie praneštinius naudotojus, kurie yra Duomenų teikėjo klientai, praneštinų sandorių vykdymo tikslu, teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – VMI) tvarką, terminus, apimtį, išimtis, kriptoturto operatorių, kurie turi Europos Sąjungoje reziduojančių praneštinų naudotojų, registravimosi ir registracijos panaikinimo tvarką ir Duomenų

¹ Oficialus leidinys „International Standards for Automatic Exchange of Information in Tax Matters - Crypto-Asset Reporting Framework and 2023 update to the Common Reporting Standard“ (2023 m. birželis), kuriame pateiktos Pavyzdinės taisyklės ir jų Komentaras:

https://www.oecd.org/en/publications/international-standards-for-automatic-exchange-of-information-in-tax-matters_896d79d1-en.html

teikėjų atliekamas išsamaus patikrinimo procedūras, kuriomis siekiama nustatyti praneštinus naudotojus, ir atvejus, kada tokių procedūrų nereikia atlikti.

Aprašas taikomas tiek Europos Sąjungos valstybių narių, tiek ne Europos Sąjungos valstybių narių Duomenų teikėjams, turintiems Aprašo 3.39 papunktyje apibrėžtų praneštinų naudotojų Europos Sąjungoje.

Kriptoturto paslaugų teikėjai pripažįstami Duomenų teikėjais, jei teikia vieną ar kelias kriptoturto paslaugas, apimančias: kriptoturto saugojimą ir administravimą klientų vardu; prekybos kriptoturtu platformos valdymą; kriptoturto keitimą į lėšas ir į kitą kriptoturtą; su kriptoturtu susijusių pavedimų vykdymą klientų vardu; kriptoturto platinimą; su kriptoturtu susijusių pavedimų priėmimą ir perdavimą klientų vardu; kriptoturto pervedimo kliento vardu paslaugų teikimą; konsultacijas dėl kriptoturto teikimo; kriptoturto portfelio valdymo paslaugų teikimą (Reglamento (ES) 2023/1114² 3 straipsnio 1 dalies 16 punktą ir Aprašo 3.28 papunktį).

Prievolė teikti duomenis VMI pagal pirmiau nurodytą Aprašą atsiranda dviem Duomenų teikėjų kategorijoms:

- **kriptoturto paslaugų teikėjams** (subjektams, kuriems Lietuvos bankas suteikė leidimą pagal Reglamento (ES) 2023/1114³ 63 straipsnį arba kuriems leidžiama teikti kriptoturto paslaugas pateikus pranešimą Lietuvos bankui pagal Reglamento (ES) 2023/1114 60 straipsnį) ir

- **kriptoturto operatoriams** (kuriems tokia licencija neišduodama, tačiau jie teikia tam tikras kriptoturto paslaugas ir yra subjektai arba fiziniai asmenys rezidentai mokesčių tikslais Lietuvoje; yra subjektai, kurie: įsteigti arba kitaip organizuoti pagal Lietuvos teisės aktus, ir turi juridinio asmens statusą Lietuvoje arba įpareigoti teikti mokesčių deklaracijas mokesčių administratoriui; yra subjektai, valdomi iš Lietuvos, arba yra subjektai arba fiziniai asmenys, kurių įprastinė verslo vieta yra Lietuvoje).

Kriptoturto operatoriai, kurie yra Duomenų teikėjai, pagal Aprašo 3.10 papunktį privalo užsiregistruoti VMI iki laikotarpio, už kurį toks Duomenų teikėjas turi teikti VMI Aprašo 27 punkte nustatytus duomenis, pabaigos – ne vėliau kaip iki metų, einančių po kalendorinių metų, kuriais jis nustatytas kaip Duomenų teikėjas, gegužės 31 dienos. Pirmą kartą kriptoturto operatoriai VMI privalo užsiregistruoti iki 2027 m. gegužės 31 d.

Jei kriptoturto operatorius atitinka Aprašo 4.2.1–4.2.4 papunkčiuose arba Aprašo 5 punkte nustatytus kriterijus daugiau nei vienoje valstybėje narėje, jis gali būti atleistas nuo registracijos prievolės Lietuvoje, tačiau privalo užsiregistruoti vienos iš valstybių narių kompetentingoje institucijoje iki laikotarpio, kuriuo kriptoturto operatorius turi teikti Aprašo 27 punkte nustatytus duomenis, pabaigos, t. y. iki gegužės 31 d.

Jei kriptoturto operatorius, kuris turi Europos Sąjungoje reziduojančių praneštinų naudotojų, nevykdo pareigos registruotis VMI Aprašo III skyriuje nustatyta tvarka arba jei jo registracija buvo panaikinta pagal Aprašo 19.4 papunktį, VMI nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo faktinių aplinkybių nustatymo dienos, informuoja Europos Komisiją apie kiekvieną tokį kriptoturto operatorių.

Duomenų teikėjas – subjektas ar fizinis asmuo – neprivalo vykdyti Apraše nustatytų duomenų teikimo VMI ir išsamaus patikrinimo reikalavimų, jei tokius reikalavimus jis įvykdo kitoje valstybėje narėje arba kvalifikuotoje Europos Sąjungai nepriklausančioje jurisdikcijoje, kurioje jis yra rezidentas mokesčių tikslais.

Abi pirmiau nurodytos Duomenų teikėjų kategorijos Aprašo taikymo tikslais privalo VMI teikti duomenis apie save, apie kriptoturto naudotojus – savo klientus, jų atliktas operacijas su kriptoturtu (mainų ir perleidimo sandorius) bei apie patį kriptoturtą. Praneštiniai sandoriai apima atitinkamo kriptoturto ir dekretinių valiutų mainus, vienos ar kelių rūšių atitinkamo kriptoturto mainus, taip pat atsiskaitymą už prekes ar paslaugas kriptoturtu, kai suma viršija 50 000 USD (arba lygiavertę sumą bet kuria kita valiuta). Duomenys teikiami tik apie tokį kriptoturtą, kuris gali būti naudojamas mokėjimo arba investavimo tikslais.

² 2023 m. gegužės 31 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1114 dėl kriptoturto rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 1095/2010 ir direktyvos 2013/36/ES bei (ES) 2019/1937.

³ 2023 m. gegužės 31 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1114 dėl kriptoturto rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 1095/2010 ir direktyvos 2013/36/ES bei (ES) 2019/1937.

Kriptoturto sąvoka traktuojama labai plačiai ir apima decentralizuotai išleistą kriptoturtą, stabilizuotąsias virtualiąsias valiutas, įskaitant e. pinigų žetonus, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2023/1114, ir tam tikrus nepakeičiamuosius žetonus (NFT).

Duomenis kriptoturto paslaugų teikėjai VMI teikia kasmet už atitinkamus kalendorinius metus, prasidedančius sausio 1 d. ir pasibaigiančius gruodžio 31 d., arba kitą atitinkamą ataskaitinį laikotarpį, iki kitų kalendorinių metų gegužės 31 dienos.

Pirmą kartą duomenys už 2026 kalendorinius metus arba kitą atitinkamą ataskaitinį laikotarpį VMI privalo būti pateikti ne vėliau kaip iki 2027 m. gegužės 31 d.

Duomenų teikėjai privalo registruoti veiksmus, kurių ėmėsi, ir visus įrodymus, kuriais remiasi, vykdydami Apraše nustatytus duomenų teikimo reikalavimus ir išsamaus patikrinimo procedūras, taip pat tinkamas priemones tokiems duomenims gauti. Tokie įrašai ir įrodymai privalo būti saugomi ne trumpiau kaip 5 metus po laikotarpio, už kurį Duomenų teikėjas teikia reikiamus duomenis, pabaigos.

Kiekvienas Duomenų teikėjas, vadovaudamasis MAĮ 61⁶ straipsnio 2 dalimi bei Aprašo nuostatomis, laikydamasi Reglamente (ES) 2016/679⁴ nustatytų reikalavimų, privalo tinkamai ir laiku informuoti asmenis apie jų asmens duomenų rinkimą, teikimą VMI bei kitus asmens duomenų tvarkymo veiksmus, atliekamus pagal Aprašą.

VMI tikslingai keisis informacija su Europos Sąjungos valstybių narių bei kitų prie Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos kriptoturto ataskaitų teikimo sistemos CARF prisijungusių valstybių mokesčių administracijomis ir tuo pačiu atitinkamai gaus iš jų duomenis apie Lietuvos rezidentus, kurie yra kriptoturto naudotojai.

Vyresnysis patarėjas, atliekantis
direktoriaus funkcijas

Romas Karmaza

⁴ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#).